

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 80 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a köziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékel áron számít fel.

Az erőtlén ellenzék.

Aki józan gondolkodású ember olvassa a bécsi magyar delegáció tárgyalásait, egyik ámulatból a másikba esik az úgynevezett ellenzék ottani szereplésén. Kezdve az albizottsági tárgyalásokon és folytatva a teljes üléseken, vereségről- vereségre halad minden ellenzéki próbálkozás. Nem mintha nem volna mit bírálni. Egy olyan óriási terv- és munkatömegben, amennyit egy költségvetés képvisel, bizonyítani akad anyag bőven a bíráló, szakszerű megjegyzésekre. Hogy az ellenzéki szónokok ennek dacára félszegen és bizonytalanul egyrészt, vagy minden alap nélküli túlzással másrészt, szólnak hozzá a költségvetésnyújtotta kérdésekhez s hogy mind bizonytalanságukkal, mind túlzásukkal csak kudarcot érhetnek el, annak jelentős lélektani oka van.

Amiről most Bécsben tárgyalnak, az a multnak öröksége, likvidálása oly tényeknek, amelyek nem a jelen kormány felelőssége mellett történtek meg. A jelen kormány hivatali állásából folyó kötelességénél fogva képviseli azt a költségvetést, amely vele szemben állandó elődeinek kormányzata alatt jött létre, amelyet azonban éppen a jelenlegi ellenfelek politikai tehetetlensége folytán mindeddig letárgyalni nem lehetett. Így keletkezett az a képtelen helyzet, hogy a jelen kormány képvisel egy költségvetést, melyet nem ő alkotott meg és a volt kormány tagjai és pártfelei próbálják támadni azt a költségvetési munkálattal, mely az ő rezsimjük alatt, az ő felelősségükkel és hozzájárulásukkal jött létre. Alig lehetett hinni, hogy ebben a képtelen helyzetben az ellenzék a delegációban komoly nehézségeket támaszthasson és támaszson. Hogy ezzel mégis megpróbálkoztak, ez csak annak jele, hogy minden áron produkálni akartak valamit, szemben a jelenlegi kormánnyal.

Ezt, persze, csak bizonytalanul tehettk meg. Hisz minden ponton fenyegette őket az a válasz, hogy támadó fegyvereik hátrafelé sülnhetnek csak el. Így történt ez az annekszióról való vitában, ahol Kossuthra és Apponyira rábizonyították annak ildomtalanságát, hogy ők az anneksziókat a maguk kormányzása idejében helyeselt tényét most, amikor kormányszéken kívül állanak, támadni, bírálni és helyteleníteni próbálták. Így olvasták

rá az összes ellenzéki szónokokra, hogy ők, kik a katonai kérdésekben mindenről lemondani és mindent elodázni voltak hajlandók, most egyszerre a katonai kérdések vesszőparipájára ülnek föl ismét. Így olvasták rájuk, hogy míg nekik a katonai kérdés csak vesszőparipa volt, addig a munkapárt és kormánya a maga katonai programját, amely a koalíció utolsó kormányprogramtervezeténél nem kevesebb, sőt némi tekintetben annál több, komolyan veszi és amellett megáll.

Kudarcot vallván saját tényeinek bírálatával, az ellenzék megpróbálta a közösi tárgyalásokba kizárólag magyar kérdéseket belekeverni, amelyek a delegáció elé nem tartoznak, Khuen Hédervári Károly gróf miniszterelnök és a munkapárti delegátusok voltak kénytelenek korlátot szabni az illetéketlen pertraktálásnak és megállapítani, hogy ezek a kérdések kizárólag a magyar országgyűlés hatáskörébe tartoznak.

Az ellentmondások hosszú sorozatának méltó folytatásaképen újabb képtelenségek hangzottak el a magyar delegációban.

Mezőssy Béla sokalotta a tengerészeti költségeket, de kicsinyelte az épített hajókat, melyeknél a külföld nagyobbakat épít. Kossuth Ferencz pedig elavultnak mondotta tengerésztünk tűzörségét; annak fejlesztését és modernizálását jelezte szükségesnek; de azért a költségeket — nem szavazta meg.

Hát ez a logika jellemzi az ellenzéknek egész politikáját, úgy a jelenben, mint a multban is, amikor kormányon volt. Ellentállani annak, amit magunk is szükségesnek tartunk, hogy aztán alku tárgyává tehessek a magunk szükségletét, ez az, ami taktikának oktan, politikának pedig erkölcsstelen. Mert alkuozván arról, amit magunk is szükségesnek tartunk, kockáztatjuk a magunk szükségletének kielégítését egyrészt és kiteszszük az ellenérték gyanánt követelteknek, hogy komolyan ne vétessenek. Menyivel becsületesebb és józanabb a munkapárt politikája, mely megvalósítja azt, amit szükségesnek és azt, amit jogosnak tart. De a kettőt kapcsolatba nem hozza, hanem egymástól függetlenül intézi el. Menyivel nyíltabb, határozottabb és hitelt érdemlőbb ez a politika, mint az, melyet a koalíció képvisel még most is, hogy majd az egyik, majd a másik programjára áll, a szerint, hogy pil-

lanatnyi érdeke, melyiket mutatja előnyösebbnek. Az ilyen kétlelkűség, melynek ellentmondása nyilvánvaló, hitelre és sikerre sohasem számíthat.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülése. E héten hétfőn, f. hó 14-én tartotta a megyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését Dr. Cicatricis Lajos főispán elnöklete alatt, mely alkalommal a főispán szívélyes szavakkal üdvözölte Dr. Csúcs János megyei főjegyzőt, aki e minőségében ezúttal először vett részt a bizottság tanácskozásában. A főjegyző az üdvözlést néhány közvetlen szóval megköszönte.

Fontos tárgya volt az ülésnek a szentesi vasúti állomás kibővítésének ügye, melyet Dr. Nagy Sándor alispán terjesztett elő. A bizottság ugyanis legutóbb vizsgálatot rendelt el a tekintetben, hogy tényleg mik a hiányok a szentesi állomáson és mily mérvben és mire kiterjedőleg van szükség a kibővítésre. A vizsgálat megállapította, hogy az állomási épületben, és az egész pályaudvaron tényleg botrányos állapotok vannak, melyeken a legsürgősebben kell segíteni. Ennek szükségét az összes érdekeltek elismerték, sőt belátták ezt még az orosháza—szentes—csongrádi h. é. vasút képviselői is, akik eddig nem kis ügyességgel tudták kikerülni azt, hogy bár az ő vasútjuk meguyítása és becsatlakozása idézte elő a sérelmes állapotot — erre néve felelősségüket bármilyen irányban is megállapítsák. A közigazgatási bizottság a vizsgálat eredményét a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztette fel, kérvén a szükséges intézkedések haladéktalan megtételét.

A vármegye területén levő állami utak fenntartásához szükséges fedanyag szállítása ügyében f. hó 80-án a szegedi államépítészeti hivatalnál megtartandó árjelteshez a közigazgatási bizottság Soós Pál t. főügyész küldte ki.

A folyó ügyek sorában érdekes vita fejlődött ki egy szentesi cseléd ügyben azon kérdés fölött, hogy vajjon a főkapitánynak volt-e joga egy cseléd elleni kihágás esetében az 1908 évben kiadott büntető novella rendelkezéseit alkalmazni. Az 1908. évi XXXVI. t. c. ugyanis a 16. éven alóli vádlottakra néve egészen különleges és a rendes büntetési szabályoknál enyhébb intézkedéseket és büntetéseket ír elő. Így ezen törvény szerint kiskorúakra pénzbüntetést kimeríni egyáltalán nem lehet, hanem a kiskorú vagy dorgállással, vagy egy évi próbaidőre való bocsátással, vagy javító intézeti neveléssel, vagy pedig legsúlyosabb esetben fogház büntetéssel lehet sújtani. Ezen büntetési fokozatok közül azután a bírót az alkalmazza, amelyik az eset körülményeinek és

a bűnös személyi viszonyainak leginkább megféle. Az a kérdés most már, hogy a törvény ezen humanus intézkedését lehet-e közigazgatási hatóságok előtt folyó mindenemű kihágási ügyekben alkalmazni a kiskorú vadlított ellen. Bár erre nézve a törvény kifejezetten nem intézkedik, úgy a fő-
k a p i t á n y, mint II. fokozat alispán oly értelemben határozott, hogy igenis lehet s ezen elvi jelentőségű határozatokat a közigazgatási bizottság is magáéva vette s ezáltal most már a 16 éven aló kiskorúak a kihágási ügyekben is a büntető novella intézkedéseivel szemben fognak büntetettetni.

Az ülés végén Novák József biz. tag interpellált a sándorfaiva—hanthazi törvényhatósági új kiépítése ügyében, mely ut fel volt véve az útiépítési programba, azonban mindeddig kiépítve nem lett. Alt Miksa kir. főmérnök válaszolt az interpellációra és bejelentette, hogy a kérdéses út tervezése most van készülőben a műszaki felvételek már egy esztendővel ezelőtt elkészültek, a tervek azonban a hivatal nagy elfoglaltsága miatt csak a jövő év tavaszán fogja befejezni, úgy, hogy a jövő évben ezen út kiépítése is napirendre kerül, ha ugyan a kereskedelmi miniszter az építéshez szükséges államsegélyt folyósítani fogja. Az adott felvilágosításokat tudomásul vették.

Ugyancsak hétfőn délután ülésezett a közigazgatási bizottság fegyelmi választmány, mely Tóthné Hoffman Frida kistekei alk. isk. tanító és Szavobova Odón mindszenti gazdasági szaktanító fegyelmi ügyében ítélték. Mindkét vadlított kik közül az utóbbit Rejniger Jakab szegedi ügyvéd védte, — dorgásra ítélt a fegyelmi választmány.

A járásbírók hatásköre az új polgári perrendtartásban.

Irta: Pap József dr.

Az új polgári perrendtartás legvitatottabb kérdésének egyike, célszerű-e a járásbírók hatáskörét tagítani?

A helyes jogpolitika a folytonosság követelménye e téren is, nálunk erős az aramat az egyes bírói intézmény és rendszeres fejlesztése iránt.

A kik azt állítják, hogy Magyarországon 1836-ig a társas bírósági és nem az egyes bírósági intézmény volt a hagyomány, azok az uriszékek, a megyei törvényszékek és a szolgabírói székekre hivatkoznak. Nem tévesztendő azonban szem elől, hogy e külsőleg kollegialis szervezett bíróságok nem állottak hivatasos jogszakszaból és a laikus elemnek, az esküdteknek bevonásával lettek csupán társasbíróságokká.

Az 1836. évi XX. t. c. 2. § a szóbeli bíráskodást csak 60 ft értéket fel nem haladó keresetekre állapította meg; az 1840. évi XI. t. c. 1. §-a már 200 igaz törvényes értékű forintok erejéig terjedő követelésekre terjesztette ki; az országbírói értékeket I. 53. § a szerint pedig a bérleti és haszonbérleti szerződés felmondásából származó keresetek a sommás szóbeli eljárás tárgyát képezik, a szerződés lejártának vagy pedig a bérletmennyi megrongálásának és illetve a bérfizetés elmulasztásának indokából.

Az 1863. évi szeptember 19-én 12848. szám alatt kelt udvari rendelet 210 forint értéket fel nem haladó írásos ügyek vagy személyes teljesítés iránt keresetekre, az 1868. LIV. t. c. 93. § a pedig 300 forint erejéig rugó keresetekre terjesztette ki a sommás eljárás hatáskörét.

Az 1870-es években a perrendtartás módosítása tárgyában összeült huszonötös bizottság azt javasolta, hogy kétszempélyű követelések 5000 forint, birtokperetek pedig 50 hold erejéig utaltassanak sommás bírói hatáskörbe.

A múlt század hetvenes éveikben sokkal magasabb volt a pénz értéke, mint ma. Hogy az értékek meghatározásánál az utolsó 40 év alatt mily nagy változás történt, az mindenki tudja, a ki csak némileg figyelemmel volt gazdasági viszonyaink fejlődésére.

Az 1881. évi LIX. t. c. 13. §-a már 1000 koronára emelte a járásbíróknál az értékhatárt, ezenfelül összegre való tekintet nélkül a járásbírói hatáskörbe utalt igen sok fontos pert.

A 3263/1881. sz. igazságügyminiszteri rendelet — mely a kiskorúság meghosszabbítása, az alyai hatalom gyakorlatának megszüntetése és a gondnokság alá helyezés kérdésében követendő eljárás tárgyában lett kibocsátva — 10. §-a új intézkedik, hogy a tárgyalást törvényszéki bíró vezeti, a sommás eljárásra vonatkozó szabályok szerint. Az 1887. évi XXIX. t. c. folytán a kir. törvényszékek telegkönyvi hatóságához utalt telegkönyvi és végrehajtási ügyek az elsőfolyamodású kir. törvényszéknél, mint telegkönyvi hatóságoknál kirendelt törvényszéki bírák, mint egyes bírák, által intézettek el.

Az 1893. XVIII. t. c. 1 §-a járásbírók hatáskörét az 1000 koronas személyes kereseteknél felül birtokperekre, bizonyos telegkönyvi és örökösödési perekre is kiterjesztette 400 korona erejéig és ugyanezen értékhatár keretein belül a megállapítási keresetekre is, azonkívül igen sok lényeges pert utalt összegre való tekintet nélkül a sommás hatáskörbe.

Az 1898. évi X. t. c. az 1881. évi LIX. t. c. 3. §-ának módosításáról sok új intézkedést, mely ezelőtt a társasbírókhoz tartozott, egyes bíróságokhoz utalt.

Az 1907. XVII. t. c. a járásbírók hatáskörét birtok, telegkönyvi és örökösödési perekben is 1000 koronára emelte fel.

Nálunk nem csak a polgári perekben mutatkozik hajlandóság az egyes bírói hatáskörnek szélesbítésére, de a büntető perben is. A büntető perrendtartás ténylegesen kiterjesztette a büntető járásbírók hatáskörét.

A T. J. az igazságügyi bizottság szövegezése szerint a járásbírók hatáskörébe utalta az összes vagyonjogi pereket 2500 koronáig és lényegesen megkönnyíti, hogy a törvényszéki ügyek kikötés utján a járásbírók előtt legyenek perelhetőek, mert nem kívánja meg a prorogatiót tartalmazó szerződéstől, hogy a követelés létrejöttét és megnyitását is tüntesse fel.

Rendszerint Francia és Németországra hivatkoznak azok, kik nem barátai annak, hogy a járásbírók hatásköre fejlesztessék. A ki azonban a francia békebírói intézményt ismeri, az belátja, hogy a francia példára való utalás nem talál.

A békebírói intézmény eredete az 1790. évi augusztus hó 16—24. iki törvényben keresendő. A békebírókat eleinte kiegyeztetten hivataloknak tekintették és csak kivételesen, mintegy próbaképpen ruházták fel ama joggal, hogy 50 frankig ítéljenek véglegesen, és 100 frankig elsőfolyamodásulag. A francia békebírák, a kik főleg politikailag játszottak jelentékeny szerepet, kivételes bíróságok voltak tehát, jogi előképzettség a békebírótól nem kívántatott, csak praktikus tehetség és tarsadalmi tekintély, saját ítéleteiket végre sem hajlították. A békebírák hatásköre azonban folytonosan fejlesztetett, az 1838. évi május 25-iki törvény szerint az értékhatár már 100 frankig egyes perekben 200 frankig, bizonyos esetekben pedig 1500 frankig lett megállapítva, sőt olykor összegre való tekintet nélkül is. A mostani köztársaság nem tekintti a békebírákat többé politikai eszközöknek 1894-ől kezdve, a békebírói hatáskör ki van terjesztve 1500 frankig, felebb vitel nélkül pedig 300 frankos ügyekben, a bérleti ügyek, tartási perek 600 illetve 800 frankig utaltatnak a békebírák elé, a hol pedig nincsen törvényszék, még van engedve a békebíráknak, hogy a referé eljárásból eredt végrehajtási perekben is ítéljenek.

A franciáknál is megvolt tehát a törekvés arra, hogy a békebírák kompetenciája fokozatosan szélesbítettessék, habár nem vol-

tak olyan rendes bírónak tekinthetők, mint nálunk a járásbírák, vagy a német Amtsrichter.

A német viszonyok nálunk szintén nem szolgálhatnak zsinórmértékül. A német bírói perrend behozatala ezelőtt az egyes államokban partikuláris törvényhozások voltak, melyek hol alacsonyabbra, hol magasabbra fogták az egyes hatáskörök értékhatárát (p. o. Hamburg 700 márka, Bréma 900 márka).

A 300 márkás értékhatár, mely az 1877 évi német perrende felvételét, egy kompromisszum eredménye: és mintegy átlagos értékhatárnak tekintendő. Az 1910. évi április 1-én kelet német novella az Amtsgericht (járásbírók) hatáskörét már 600 márkában állapítja meg.

Az osztrák perrendtartásban a járásbírói értékhatár 1000 koronában van megállapítva.

Helyesnek kell elismernünk a T. J. azon törekvését, hogy a járásbírók hatáskörét kiterjeszti. A jogkereső közönség érdekében áll, hogy a bíróságok mentől könnyebben hozzáférhetőek legyenek. Ez nemcsak természetesen kívánalom, de a régi magyar jogban is megvan a gyökere (pl. az octavalis vándor bíróságok).

A törvényhozók azonban számolni kell az onfelül a mindennapi élet jelenségeivel. A magyar közönség előszeretettel köti ki a bírói hatáskört még oly ügyekben is, melyek a törvényszékek hatáskörébe tartoznak, mert a köztapasztalat azt mutatja, hogy a járásbírók itélkezése a felsőbbíróságok felülbírálatának világításában nem rosszabb mint a kir. törvényszékeké.

Az új perrendtartás szerint a törvényszékek mint elsőbírók az itélőtáblák pedig mint másodikbírók [szintén a szóbeli szerint fogják tárgyalni e pereket, a mi sokkal több időt igényel, a mai írásbeli referenda rendszerrel]. Ezen felül a királyi törvényszékek munkaterhe tetemesen meg fog szaporodni, mert a járásbírói ügyekben a törvényszék fog eljárni, mint felebbezési bíróság. Okvetlen kell tehát gondoskodni arról, hogy a királyi törvényszékek és az itélőtáblák tehermentesíthetessenek, ez pedig gyökeresen csak úgy történhetik, ha a járásbírói értékhatár növeljük.

Az értékhatár felcémelése könnyíteni fog azonban a Curia munkatérhén is, mert a járásbírói ügyek 2500 korona értékig az itélőtáblákhoz fognak kerülni harmadfokú ellátás végett és csak a 2500 koronánál magasabb ügyek a Curiohoz.

Ezenfelül kulturális és nemzetiségi szempontok is kívánatosak, hogy a járásbírók székhelyén ügyvédek letelepedhessenek és a magyar államszeme megbízható támaszai legyenek.

Egészséges decentralizáció csak javítani fogja a fővárosi tarthatatlan állapotokat. De ez csak úgy érhető el, ha az ügyvédek megélhetése a járásbírói székhelyen is biztosítva lesz, részint az által, hogy nagyobb perek is ide utaltatnak és hogy 1000 koronán túl behozatik a kötelező ügyvédi képviselt a járásbírósnál is.

Mi megnyugvással nézünk elébe az új rendnek, hisszük, hogy járásbírósgaink bővített hatáskörükben derekasan fogják teljesíteni feladatukat, kiváltképpen ha, a min nem kételkedhetünk egy pillanatig sem, az igazságügyi kormányzat annak idején az igazságügyi szervezet körébe tartozó garanciális intézkedéseket meg fogja tenni. És itt két szempontot nem tudunk elég nyomtatatosan az igazságügyi kormányzat figyelmébe ajánlani: kipróbált ügyvédek kell a bíróságokhoz kinevezni és a fiatal bírógárdának a törvényszéknél kell megkezdni bírói működését, nem pedig a mint ma történik, a járásbíróknál.

Ujdonságok.

Szentés, 1910. november 17.

— Tanyai Istentisztelet. Pap Lajos ref.

körlelkész folyó hó 20-án délelőtt 9 órakor a nagytökei állami iskolánál istentiszteletet tart és úrvacsorát oszt, az ott lakó híveknél.

— **Városházánk díszítése.** Kálmán Ede szobrászművész, befejezván a szegedi új Rókus templom főoltárát, az épülő szentesi városház munkálatai végzésére hozzánk érkezett s már be is rendezte nálunk ideiglenes műtermét. — Kálmán Ede az új Rókus templomban tizenkét és fél méter magas, tiszta karrai márványból való főoltár faragott, gyönyörű szobrokkal és domborművekkel. — E művét országszerte páratlanul mondják a hasonló alkotások történetében. De maga a művész is páratlanul megjárta a szegedi oltárral. Huszonkétezer koronáért vállalta annak idején ugyanis magára ezt az óriási munkálatot. Ötvenhat munkás dolgozott a főoltáron, melyről már a munkák között a legnagyobb elragadtatással beszéltek a laikusok ép úgy, mint a szakértők. Csak hogy a megkezdett munka közben egyszerre munkásválság tört ki s hozzá a karrai márvány is hirtelen megdrágult. A dolog vége természetesen prózai mód az lett, hogy a mindezt nem számító művész, alaposan ráfizetett a hatalmas főoltárra. Nemcsak közel egy évi munkája esett ingyenbe, hanem ezenkívül is oly számottevő túlkidadásai mutatkoztak, hogy még a szegediek is megsohalkatták, s mint hírlők, most mozgalmat indítottak a póruljárt művész valamelyes kőpótlása iránt. Kálmán, e veszteségtől eltekintve, igazi ambícióval és bohém kedvvel fog most hozzá városházánk szobrászati munkálataihoz, melyeknél Kócz Antal helybeli szobrász az első munkatársa.

— **Közraktár Szentesen.** A Budapest, V. Nádor-útca 20. szám alatt székelő Gabonabank Részvénytársaság értesítette a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesületet, hogy részvényesének szaporítása céljából új részvényeket bocsátott ki részvényenként 100 korona értékben és felhívta az Egyesületet részvények gyűjtésére azzal, hogy azon esetben ha megfelelő mennyiségű részvény jegyzetnék Szentesen és vidéken, hajlandó a részvényesek által kijelölendő helyen egy közraktart építtetni. — Ezen átirat alapján az Egyesület igazgató választmánya — tekintettel arra, hogy egy közraktart építése Szentesen és vidéken általános óhaj — felhívja az érdeklődő gazdákat, hogy a további felvilágosítás és esetleges részvényjegyzés céljából forduljanak a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalához. A jegyzendő részvények értéke három részletben fizetendő le.

— **Hamza Géza kolozsvári táblai tanácselnök.** A hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli, hogy a király az igazságügy-miniszter előterjesztésére Hamza Géza szegedi királyi törvényszéki elnököt a kolozsvári királyi táblához tanácselnökké nevezi ki. A szegedi királyi törvényszék elnöki állását Kuli Sándor kaposvári főügyész-helyettesel tölti be. A kolozsvári tábla tanácselnöke, akinek a helyét Hamza Géza elfoglalja, eddig Heppes Miklós volt. Hamza Géza tizenkét esztendő óta működik Szegeden. 1908. májusban királyi táblabírói minőségben jött Szegedre és négy évvel később törvényszéki elnök lett.

— **Tanitók gyűlése.** A szentesi zsidóiskola dísztermében hétfőn, délelőtt tartotta meg a csongrádvármegyei tanítóegyesület tisztántúli járási köre ez évi rendes közgyűlését. — A himnus eléneklése után a gyűlés

megnyitotta Matyasovszky Béla elnök meleg szavakban emlékszik meg a multgyűlés óta elhunyt Halász Ferenc miniszteri tanácsosról, mint a tanítószeg felejthetetlen pártfogójáról. — Dr. Friedmann Gyula főrabbi, a zsidó hitközség iskolaszéke nevében üdvözlőlvén a közgyűlést, Földes Samu a nyelvtan tanításáról, Vida Lajos az iskolai muasztásokról és Lakos József a számolás tanításáról értekezett. Cícaricis Lajos dr. főispán néhány közvetlen szép szóval rámutatott arra, hogy kiváncsi az aispán és a polgármester is megjelentek a megjelenés a tanítószegnek a kultúra érdekében kifejtett szolgálatait iránt a közigazgatási hatóság részéről való nagybecsülést jelenti. A zárszámolás és a költségvetés tárgyalása után megejtett tisztújításon elnök lett Pap Imre, alelnök Fodor David, jegyző Lakos József, pénztárnok Vida Lajos.

— **A vetés.** Ma hivatalos vetés-jelentést adott ki a földmivelésügyi miniszter. A jelentés a következőket közli: Október hónap végén még többnyire enyhe, napos és túlnyomóan száraz időjárás uralkodott, november első napjaiban azonban országszerte esőre és hűvökre fordult az idő, amely azóta kisebb-nagyobb megszakításokkal az ország minden vidékén bőségesen erőssé vált. Ez az idő, amelyhez újabban hűvös szelek is járultak, nagyban elősegítette az emberek pusztulását. Ez által több helyen megszünt, vagy szünőben van azon ok, mely a gazdákat az őszi gabonák elvetésétől visszatartotta mihez képest ezen munkálatokat részint már befejezték, részint befejezésüköz közelednek. Az elkésztet szántóvető munkákon kívül egyes helyeken még cukorrépa-szállítással, takarmányrépa-kiszedéssel, tengeriszar-vágással, szőlőfedéssel és trágyahordással foglalkoznak a gazdák. A korán vetett őszi gabonavetések az egérrágott, helyenkint nagyobb foltoktól eltekintve, az utóbbi esőzések után jól fejlődnek, szép zöldek s már eléggé bokrosak. A késői vetések még gyengék, de a kapott esők után ezek szépen javulnak. Kisebbszűk még csak most kezd kelni. Az őszi repevetések általában jól állanak s az utóbbi esőktől szépen fejlődnek, de helyenkint ritkák az egérrágástól foltosak. A takarmánykészletek a kedvező tavaszi és nyári időjárás következtében mindenütt elégségesek, úgy, hogy a tél folyamán a takarmányhiány remélhetőleg sehol sem fog előfordulni.

— **Árad a Tisza.** A tápéiak küldöttsége Szegeden járt Lázár György dr. polgármesternél. A küldöttség arról panaszkodott, hogy a Tisza nagy áradása miatt a közlekedés nagyon nehéz. A polgármester átir a körös-tisza—marosi ármentesítő társulathoz, engedje meg, hogy a közlekedés megkönnyítésére a tápéiak a Tiszába nyúló töltést használhassák, mint ez már áradások alkalmával máskor is megtörtént.

— **Mesemondó délután.** A Bóné Antalné úrnő által rendezett első mesemondó délután a mult vasárnap, változatos és kedvesen összeállított műsorral folyt le a Tóth József színházban. — Igazi sikere volt ennek az előadásnak: Valami meleg, emelkedett kedélyállapot hangolta fel a gyermekek lelkét. Ragyogtak az arcok. Sugárzottak a kerekre nyílt szemek. Mint mindig, mikor csak szeretetet látnak, éreznek maguk körül. Mint mindig, amikor, tanítója tanítása és

példaadása nyomán, a kicsi szivekben is kifakad a szeretet virága. — Most láttuk meg, hogy Bóné Antalné és a közreműködők vállalkozása nemcsak bennünket, felnőtteket is, szórakoztatott, hanem az egyik hatalmas nevelői tényezőt is bemutatva nekünk: Hogy mint lehet a gyermek kiformalatlan lelki anyagát, hozzátérő kézzel, idomítani, az igaz örömben való részesítés közben is és mint lehet a gyermek lelkére nemestőleg ható foglalkoztatással, azt az élet nagy hivatása felé, már a gyermek álomk idején, előkészíteni. — Valóban megérdemelne a buzgó rendezőség, hogy a város egész közönsége lelkesedve karolná fel e mesemondó délutánoknak a Bóné Antalné úrnő által felvett eszméjét.

— **Az Uránia tudományos színház szentesi fiókja a következő négy vasárnapon előadást tart.** Nov. 20. Utazás a föld körül; nov. 27. Napoleon: dec. 4. Mehadóus világ; dec. 11. Orosz-japán háború, című darabokat adják elő. — A közönség körében igen nagy az érdeklődés az előadások iránt. A helyárok tekintettel a kulturális célra valóban méltányosan vannak megállapítva, annyira, hogy mód adatik a szegényebb néposztalynak is e tanúságos előadások meghallgatására. Az előadás a Tóth József színházteremben d. u. fél 5 órakor veszik kezdetüket. Jegyek vasárnap délelőtt 10 óráig a Bányai utóda piactári üzletében d. u. 2-től fél 5-ig a színházi pénztárnál válthatók.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képzést vizsgál Szegeden** december 11-én délelőtt 8 órakor fognak a szegedi felső ipariskolában megtartani. A kellően felszerelt vizsgáló kérvények a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez, Tisza Lajos-körút 61. küldendő be.

— **Tanálttárgyak.** Szabó János a varmegyeháza mellett egy kendőbe kötve 22 drb almat talált. — A Zsoldostelep éjjeli őre egy fejre való kendőbe kötve egy drb pettyes inget és egy kékgyatár, egy kékszíű versesbendőt és egy drb fehér ruhat (kapca) tanált. — Köllber Ferencz, a színházban egy ezüstnyűbört muffed tanált. — Molnar Selyembélűs karmantyút (Boa) tanált. Vecseri István kereskedő tanonc Sultcz István bolja előtt egy pénzárca tanált, melyben 1 K. 60 fillér és 13 drb Tary Ernő nevére kiállított cédula van. A cédulak hátlapján Szőke Matyásné téglagyáros neve áll. A jogos tulajdonosok a rendőrkapitányságon, igazolás mellett atvehetik elvesztettnek hitet tárgyukat.

— **Drágul a búza.** Tiszavidéki búzaért ma a budapesti gabonapiacra már 21 korona 30 fillér is fizettek, tehát métermázsanként 60 fillérről többet, mint ma egy hete. Ez újabb emelkedésnek okál tisztán a gyenge kínálatot tudják be. Sem a külföldi piacok, melyek napról-napra olcsóbb árfolyamokat jeleznek, sem a lisztüzlet, mely minden kritikán alul rossz, nem indokolják a búza drágulását és ha termelőink továbbra is követnek visszatartási taktikájukat, akkor könnyen megeshik, hogy az idén is a külföldről fognak importálni búzát, pedig az idei bő termés után erre igazán nem volna szükség. A fővárosi malomok az év végéig el vannak ugyan látva nyersanyaggal, de minthogy a hét hátralévő szakara is idejében kellene nekik az anyagot beszerezni, ez pedig a mostani gyenge kínálattal szemben csak aráldozat árán volna lehetséges, bizonyosnak vehető, hogy az eddigi teljes üzemüket nagyon rövid időn belül redukálni fogják. Közben az argentinai termés is esedékes lesz és ha ez is sikerül, amint az eddigi kilátások után remélni lehet, akkor több mint valószínű, hogy gazdáink az idén is — elspekulálják magukat.

— **Szaj- és körömfajás.** Az alábbiakban egy érdekes panaszos-sorozat közöljük arról, hogy mi mindenféle zaklatásnak vannak kitéve az állattenyésztéssel foglalkozó községek lakói, most a szaj- és körömfajás járványos főlépése alkalmával: A mi községünk, így írja már vagy egy hónapja napokint 28—30 strázsát állít ki távol a falutól minden utvonaira a határszélre. A mi strázsáinktól néhány lépésre pedig ott áll, szintén éjjel nappal a szomszédközség őrsége, tehát dupla őrség az őrségnek kötelesege hasított körmű állatoknak a határon való athajtását mindenemő takarmány vagy szalma átszállítását megakadályozni. Így néhány gazdának földje vetetlen maradt, sarjuszénája és egyéb takarmánya kint rothadt, mivel földje vagy rétje a szomszédközség határában fekszik habár csak árok vagy keskeny meszgye választja is el a mi határunktól. Hatósági engedelemmel lehet ugyan szénát vagy szalmát átszállítani, csak hogy az engedelem 3—4 koronába kerül, de kérdem hogy az engedelem fertőtleníti a takarmányt vagy szalmát? Tartoznak az örök az arra menő lovak patáját bemészelné a gyalogmenő embereket pedig arra kötelezik, hogy az ott leterített és mésztejjel teleitatott pokrócdarabra lépjenek. Mindez, úgy tudom, így van az ország számos községeiben ez ellen nincs apellata. Hiába mentünk mi is szolgabíróhoz, aispánhoz, hiába hozakodtunk elő azzal, hogy ez a lakosságra mily terhes és azzal, hogy az a sok szegény ember a kik naponta egymást föl váltva őrt állnak hianyos öltözékben, kukoricaszárból összetakolt kunyhóban éjjel-nappal hideg esőben, szélben oly betegséget kaphat, hogy ha bele nem is pusztul, de sokáig nem lesz képes apró gyermekének kenyeret szerezni. De hiába, nincs irgalom nincs kegyelem strázsálni kell, ha belepusztunk is a szaj- és körömfajás pedig a strázsák feje fölött a bemészelt lópaták és csizmatalpák ellenére is szépen terjed tovább. Tehát jó lenne ha, azok, kik ennek a betegségnél megakadályozásával foglalkoznak más módon történék a fejüket a mi talán alkalmasabb lenne a baj megállítására mert ez a mostani mód haszontalanak bizonyult.

— **Adományok.** A református Kőr szeretet ebédjére a következők voltak szivesek adakozni, mely adományaikért, fogadják a vigalmi bizottság hálás köszönetét: Atsländer Sándor 10 üveg ásványvíz, özv. Bartha Sándorné 1 táca gyümölcs Berényi Antalné 1 tál befőtt és 1 tál gyümölcs Berényi Jánosné 2 csirke, 1 torta és 1 tál gyümölcs, özv. Berényi Sándorné 1 tyúk, egy torta, Bolyó Kálmán 10 üveg bor, Cserna Jánosné 1 torta, Csúcs Antalné 1 liba, 1 kacsa, Csúcs Jánosné 2 drb kappan Csúcs Károlyné 1 torta 1 tál befőtt és 2 tyúk, Dobosy Dávidné 2 tyúk Faragó Sándorné 1 torta Futó Zoltánné 2 tál sütemény. Füstí M. Jánosné 2 tyúk és 1 kenyér, Füstí M. Sándorné 2 csirke, Gellén Jánosné 1 torta, 1 tál apró sütemény, Halassi Mihályné 1 torta, Horváth Istvánné 2 torta, Honvath Jenőné 1 torta 2 tál sütemény 1 tál befőtt és 1 kosár zöldség, Kanász Nagy Antal 2 üveg bor, Kálmán Gergelyné 1 tyúk 1 csirke és 2 kor. Kálmán Imréné 1 kappan 1 tál sütemény és 1 tál befőtt Káló Gyuláné 1 kacsa és 1 torta, dr. Kiss G. né 1 torta, özv. Kiss Imréné 2 torta, Komendát Jánosné 2 tál sütemény és 4 üveg befőtt, Kovács Józsefné 2 kenyér, Kristó N. Antalné 2 torta és 3 K. Kutas Jánosné 2 tyúk dr. Lakos Imréné 1 pulyka 1 kappan és 3 kgram só, Lakos Sándorné 1 pulyka és 2 csirke, Lakos Sándorné 1 torta és 1 kenyér Lasicz Pálné 2 tál rétes, dr. Matéffy Ferenczné 2 kappan 1 tál sütemény, Matéffy Lászlóné 2 pulyka és 1 liba, Mecs Balog Ferenczné 2 tyúk és 1 tál befőtt, Mecs Balogh Sándorné 2 kappan, Mészáros Gyuláné 1 torta, Mikecz Ferenczné 2 kappan, Molnár Sándorné 1 torta, Molnár Sándorné 2 csirke, Murvai Lidika 1 kosár pereg, Nagy Bálintné 4 kappan 2 nagy üveg befőtt 1 üveg uborka és 1 kosár zöldség, Nagy Kálmáné 9 üveg befőtt, Dr. Nagy Sándorné 10 üveg bor, Novák Istvánné 2 tyúk, Papp Lajosné (lelkész neje) 100 drb. papírszalvétát, 1 fazék káposzta 1 fazék cékla, 1 kosár zeler, Papp Lajosné — ig. tanító

neje 20 tojás és 2 kor., Papp Lászlóné 2 torta és 1 tál befőtt Papp Lenke 2 tál sütemény, Papp Antalné 1 táca gyümölcs, és 1 tál befőtt, Pázmány Gézané 1 tál befőtt, Pázmány Zsigmondné 6 üveg befőtt, Pósa Mihályné 1 tyúk 4 üveg befőtt, Prunkl Jánosné 2 kappan, Rácz Lászlóné 2 kappan, Schleier Istvánné 1 tál sütemény, Siprikó Sandorné 2 csirke, Soós Pálné 2 kappan 1 torta Dr. Sinóros Sz. Sándorné 1 tál sütemény, özv. Stammer Lászlóné 1 tál sütemény 2 tál gyümölcs és 2 tál befőtt, Szathmáry Károlyné 2 torta 1 tál sütemény, özv. Szathmáry Lajosné 2 csirke, Szemerey Zsigmondné 1 táca alma, Szi'ágyi Dezső 150 drb. papír asztalkendő, Szilágyi Károlyné 6 üveg befőtt, Szűcs Jánosné 1 tyúk, Szürszabó N. Eszike 2 kappan, Tasnádi Antalné 3 tál sütemény, özv. Tóth Miklósné 1 tál sütemény 1 tál befőtt, Tyukodi Lajosné 1 torta, Varga Meláné 2 csirke, Vecsery Imre 30 kéve tűzelő anyag, Vecsery Miklósné 2 torta és 1 táca sütemény, Zolnay Kálmáné 1 torta, Zsol-dos Ferenczné 2 pulyka 5 kgr. liszt és 1 torta.

Várandós anyák

ösítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert aálnak a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió-ban

Gyó s és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevétele kellemes emésztése könnyű.

Egy kísérlet megfogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily ótékonny hatású.



Szoptatás esetében a Scott-féle Emulsió

elejét veszi a bányadtságnak, bősé gesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcává teszi a gyermeket. a

A SCOTT-féle EMULSIÓ legkiválóbb.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véd-jegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Felolós szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
kiadótulajdonos a „Szentés és Vidéke” könyvnyomda

Székely József gőzmalmában

egy három és egy négy méter hosszú
hengersizita
selymekkel bevonva **eladó**, Ugyanott
saját őrlésű korpá
olcsó árban, valamint

Szélmalom tengelynek

alkalmas

t ö l g y f a
kapható.

Ugyanott helybeli takarékpénztári rész-
vények vétetnek.

Eladó ház és telek.

A negyedik kerület legforgal-
massabb helyén, **Szent Anna utca**
11 számú sarokház, valamint **Szent**
Anna-utca 13/a számú kurcaparti te-
lek **eladó**. Érteke ni lehet **Pollák**
Géza tulajdonossal. 2—1

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy

g ő z m a l m o m b a n

mely átalakítások miatt szünetelt

hétfőn i. hó 14-én az őrlést újból megkezdttem.

Költséget és fáradságot nem kimélve, malmomat a legnagyobb igényeknek megfelelően újonnan berendeztem: gabonahántológéppel, hengerekkel, sikszitákkal és lisztkeverővel szereltem fel, így abban a helyzetben vagyok, hogy mindendenki

8—1

saját búzájából kapja a lisztet

sokkal szebb minőségben és kevesebb korpával és mindenkit gyorsan és pontosan kiszolgálhatok. A t. közönség eddigi bizalmát megköszönve továbbra is kérem szives pártfogásukat:

Szentesen, 1910. november 12-én.

Székely József.

Nyomatott a „Szentés és Vidéke” könyvnyomda gyorssajtóján Szentesen 1910.